ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2004 *2009*

Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων

2004/2214(INI)

21.4.2005

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων

προς την Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων

σχετικά με το σχέδιο δράσης της ΕΕ κατά της τρομοκρατίας
(2004/2214(INI))

Συντάκτης γνωμοδότησης: Jaime Mayor Oreja

PA_NonLeg

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων καλεί την Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων, ως αρμόδια επιτροπή, να ενσωματώσει τις ακόλουθες προτάσεις στην πρόταση ψηφίσματός της με βάση το γεγονός ότι δεν υπάρχει καμία απολύτως δικαιολογία για την τρομοκρατία:

1. προτείνει προς το Συμβούλιο:

α) όχι μόνο θα πρέπει η καταπολέμηση της τρομοκρατίας να αντιμετωπιστεί ως προτεραιότητα της Ένωσης και ως σημαντικό τμήμα της εσωτερικής δράσης της στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Ασφαλείας, αλλά η τρομοκρατία, και ειδικότερα εκείνη ακραίων ομάδων που δηλώνουν ότι υπερασπίζονται το Ισλάμ, ιδίως δε συνδυασμένη με τον κίνδυνο διάδοσης όπλων μαζικής καταστροφής, θα πρέπει να θεωρηθεί το κύριο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαίοι πολίτες και απειλή για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών,

β) να καταστήσει αυτήν την εσωτερική και εξωτερική προτεραιότητα απολύτως σαφή σε όλες τις συναλλαγές του με τρίτες χώρες,

γ) να λάβει υπόψη τη διαφορετική φύση της τρομοκρατίας, των οργανώσεων που εμπλέκονται σε αυτήν και των κρατών και μη κρατικών παραγόντων που την χρηματοδοτούν και την ασκούν για τους δικούς τους σκοπούς, το γεγονός ότι η τρομοκρατία είναι ένα απρόβλεπτο φαινόμενο που ανακύπτει με τη δική της ξεχωριστή έννοια του χρόνου (αυτό ισχύει κυρίως για την τρομοκρατία ακραίων ομάδων που δηλώνουν ότι υπερασπίζονται το Ισλάμ) και την επείγουσα ανάγκη να αναπτύξει η Ένωση μια προορατική πολιτική – και όχι μια πολιτική αντίδρασης – για την καταπολέμησή της,

δ) να υιοθετήσει το βασικό δόγμα ότι καμία εξωτερική δράση κατά της τρομοκρατίας, τόσο της μη κρατικής, όσο και εκείνης που χρηματοδοτείται ή ασκείται από κράτη, δεν μπορεί να είναι πραγματικά αποτελεσματική, εάν δεν εδράζεται στην πραγματική πεποίθηση και αποφασιστικότητα της Ένωσης και εάν δεν υποστηρίζεται από ένα καλά ενημερωμένο κοινό,

ε) να αντιμετωπίσει την τρομοκρατία, σε όλες τις μορφές της, χρησιμοποιώντας όλα τα μέσα που διαθέτει μέσω του κράτους δικαίου, με πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, εξαλείφοντας τον εξτρεμισμό και τη μισαλλοδοξία, αναπτύσσοντας βελτιωμένα μέσα για την αντιμετώπιση των ιδιαίτερων στοιχείων της κάθε μορφής τρομοκρατίας, παρέχοντας βοήθεια σε κράτη όταν την έχουν ανάγκη, ελέγχοντας αυστηρά όλα τα επικίνδυνα υλικά και εξασφαλίζοντας την απαραίτητη προστασία των θυμάτων,

στ) να εγκρίνει συγκεκριμένα μέτρα για την καταπολέμηση όλων των τρομοκρατικών

οργανώσεων, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η κάθε μία από αυτές έχει τους δικούς της στόχους, τη δική της οργανωτική δομή και τον δικό της τρόπο δράσης·

ζ) να υιοθετήσει μια συνολική και μακροπρόθεσμη στρατηγική με στόχο την αντιμετώπιση των παραγόντων που συμβάλλουν στη σκλήρυνση των τρομοκρατικών δραστηριοτήτων και τη στρατολόγηση μελών για τις τρομοκρατικές οργανώσεις, ενοποιώντας όλα τα διαθέσιμα μέσα πολιτικής της Ένωσης, περιλαμβανομένης της εξωτερικής πολιτικής στο σύνολό της (ΚΕΠΠΑ, ΕΠΑΑ, εμπόριο, αναπτυξιακή βοήθεια κ.λπ.), καθώς και την υποστήριξη προς τα θύματα, την αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των δικαστικών και αστυνομικών αρχών, την πρόληψη συγκρούσεων και την προώθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου,

η) να επιμείνει στην παγκόσμια αναγνώριση από όλες τις τρίτες χώρες της υποχρεωτικής δικαιοδοσίας του Διεθνούς Ποινικού Δικαστηρίου και να διακηρύξει ότι η τρομοκρατία συνιστά έγκλημα κατά της ανθρωπότητας και οι σχετικές υποθέσεις, όταν αυτό ενδείκνυται, θα πρέπει να εκδικάζονται από το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο,

2. συνιστά, κατά τις συναλλαγές της με τρίτες χώρες, να δοθεί περισσότερη συνοχή και αποτελεσματικότητα στην πολιτική της Ένωσης κατά της τρομοκρατίας, μέσω:

α) της ενίσχυσης του πολιτικού διαλόγου σχετικά με την τρομοκρατία με όλες τις τρίτες χώρες,

β) της αντιμετώπισης του σύνθετου ζητήματος της αντίκρουσης της στήριξης προς την τρομοκρατία, μεταξύ άλλων, μέσω της ενθάρρυνσης των μετριοπαθών ισλαμικών χωρών,

γ) της αυστηρής εφαρμογής της αντιτρομοκρατικής ρήτρας που περιλαμβάνεται στις συμφωνίες με τρίτες χώρες,

δ) της καθιέρωσης του διοργανικού κώδικα συμπεριφοράς για τις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ, που πρότεινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 2002,

ε) της ενίσχυσης της συνεργασίας με διεθνείς και περιφερειακές οργανώσεις που διαδραματίζουν ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στη διατήρηση της ειρήνης και της ασφάλειας σε ολόκληρο τον κόσμο, όπως τα Ηνωμένα Έθνη (ιδιαίτερα το Συμβούλιο Ασφαλείας και η Επιτροπή Κατά της Τρομοκρατίας), ο ΟΑΣΕ, το Συμβούλιο της Ευρώπης και το ΝΑΤΟ,

στ)της προώθησης της αυστηρής και αποτελεσματικής εφαρμογής σε πλανητική κλίμακα της απόφασης του Συμβουλίου Ασφαλείας 1540 (2004) με σκοπό να εμποδισθούν οι μη κρατικές οντότητες και κράτη που δεν είναι συμβαλλόμενα μέρη της Συνθήκης περί Μη Διασποράς των Πυρηνικών Όπλων από το να αποκτήσουν πυρηνικά, χημικά ή βιολογικά όπλα, καθώς και της συνεργασίας με την επιτροπή του Συμβουλίου Ασφαλείας που δημιουργήθηκε δυνάμει του εν λόγω ψηφίσματος,

ζ) της βελτίωσης της αποτελεσματικότητας στους τομείς της ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με υποψίες τρομοκρατικών δραστηριοτήτων, της συνεργασίας για την καταπολέμηση της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και της επείγουσας αντιμετώπισης τρομοκρατικών πράξεων· ειδικότερα, θα πρέπει να ληφθούν ειδικά μέτρα προς εξασφάλιση μεγαλύτερης συνεργασίας μεταξύ Europol, Interpol και Eurojust, ώστε να ασκηθεί μεγαλύτερος έλεγχος στις μεταφορές κεφαλαίων προς φορολογικούς παραδείσους και να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα στον εντοπισμό/πρόληψη της διασύνδεσης μεταξύ τρομοκρατίας και άλλων μορφών οργανωμένου εγκλήματος,

η) της αποτελεσματικής συμβολής στην υιοθέτηση της αντιτρομοκρατικής στρατηγικής που προτείνει ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών στην έκθεσή του της 21ης Μαρτίου 2005, με τίτλο «Περισσότερη ελευθερία: ανάπτυξη, ασφάλεια και ανθρώπινα δικαιώματα για όλους», η οποία αποσκοπεί στην αποτροπή των ανθρώπων από το να καταφεύγουν ή να στηρίζουν την τρομοκρατία, δεν επιτρέπει την πρόσβαση τρομοκρατών σε κεφάλαια και υλικά, αποθαρρύνει τα κράτη από το να στηρίζουν την τρομοκρατία, αναπτύσσει την ικανότητα των κρατών να καθυποτάσσουν την τρομοκρατία και υπερασπίζεται τα ανθρώπινα δικαιώματα - μια στρατηγική που πρέπει να βασίζεται στην αυστηρή συμμόρφωση με το κράτος δικαίου, τον παγκόσμιο σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τον ορισμό της "απειλής" και της "τρομοκρατίας" που προτείνεται στην έκθεση αυτή,

θ) της υπογραφής και της επικύρωσης των 12 διεθνών συμβάσεων σχετικά με την καταπολέμηση της τρομοκρατίας από όλα τα κράτη μέλη και την ίδια την ΕΕ, της έγκρισης των οκτώ ειδικών προτάσεων σχετικά με τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας που διατύπωσε ο ΟΟΣΑ και του αιτήματος να πράξουν το ίδιο όλες οι τρίτες χώρες με τις οποίες η Ένωση έχει συναλλαγές,

ι) της υλοποίησης των προτάσεων που περιέχονται στην έκθεση της Ομάδας Υψηλού Επιπέδου όσον αφορά τον αυστηρό έλεγχο της προμήθειας πυρηνικών, ραδιενεργών, χημικών και βιολογικών υλικών, καθώς και της ενίσχυσης των συστημάτων δημόσιας υγείας, δεδομένου ότι, όπως αναγνωρίζει η Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Ασφάλεια, ορισμένες τρομοκρατικές ομάδες έχουν ως στόχο την πρόκληση μαζικών ανθρώπινων απωλειών,

ια) της εφαρμογής της Δήλωσης ΕΕ-ΗΠΑ για την Καταπολέμηση της Τρομοκρατίας, του 2004·

3. συνιστά να ενισχυθεί η σταθερότητα εκτός της Ένωσης με τη χρήση όλων των μέσων και των πόρων που διαθέτει η Ένωση στην άσκηση εξωτερικής δράσης, όπως:

α) στήριξη της στρατηγικής ενίσχυσης που αναπτύσσει η Επιτροπή, ώστε να βοηθήσει τρίτες χώρες να αντιμετωπίσουν την απειλή της τρομοκρατίας· η στρατηγική αυτή εφαρμόζεται ήδη μέσω προγραμμάτων όπως τα CARDS, TACIS, MEDA κλπ.,

β) εφαρμογή αυτής της στρατηγικής σε όλα τα πεδία εξωτερικής δράσης της Ένωσης (όπως συνέβη πρόσφατα στους τομείς που αφορούν την τρομοκρατία στα σχέδια δράσης της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας) και σε όλα τα μείζονα προγράμματα

αναπτυξιακής βοήθειας,

γ) ενίσχυση της χρήσης του πολιτικού και στρατιωτικού μηχανισμού ταχείας αντίδρασης,

δ) θέσπιση ενός Ευρωπαϊκού Γραφείου Ενίσχυσης των Θυμάτων της Τρομοκρατίας, ως διοικητικής μονάδας ενταγμένης στη δομή της Επιτροπής, το οποίο θα χρησιμεύει ως αναφορά και σημείο επαφής για τους ευρωπαίους πολίτες των οποίων παραβιάζονται τα θεμελιώδη δικαιώματα λόγω της τρομοκρατικής απειλής που αιωρείται πάνω από την Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο,

ε) θέσπιση ενός παρόμοιου γραφείου στο πλαίσιο της νέας αντιτρομοκρατικής στρατηγικής του ΟΗΕ, στόχος του οποίου θα είναι η παροχή βοήθειας σε όλα τα θύματα της τρομοκρατίας, ανεξάρτητα από τη χώρα από την οποία προέρχονται,

στ) καθιέρωση μιας διεθνούς ημέρας για τα θύματα της τρομοκρατίας,

4. συνιστά να χρησιμοποιηθούν από τώρα οι ευκαιρίες που παρέχει το Ευρωπαϊκό Σύνταγμα, ούτως ώστε να αναπτυχθούν πρωτοβουλίες όπως:

α) η άμεση έγκριση σχεδίων έκτακτης ανάγκης για να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα (όσον αφορά τόσο την πρόληψη των απειλών όσο και την παροχή βοήθειας σε περίπτωση τρομοκρατικής επίθεσης) της ρήτρας αλληλεγγύης σχετικά με την αμοιβαία αρωγή για την πρόληψη τρομοκρατικών απειλών ή επιθέσεων, σύμφωνα με το άρθρο Ι-43 του Συντάγματος,

β) η καταφυγή, όταν αυτό απαιτείται, σε ειδικές αστυνομικές ή/και στρατιωτικές επιχειρήσεις στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΕΠΑΑ) ως μέρος της απάντησης της Ένωσης στην τρομοκρατία,

γ) η προσαρμογή της μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας και των «μονάδων καταπολέμησης» που αναφέρονται στο Πρωτόκολλο 23, προκειμένου να αντιμετωπιστούν νέα καθήκοντα, γεγονός που θα σημαίνει επίσης την υπερνίκηση των ελλείψεων που επηρεάζουν τα συστήματα C4 ISR (διοίκηση, έλεγχος, επικοινωνίες, πληροφορική, πληροφορίες, επίβλεψη και αναγνώριση),

δ) ο ορισμός σαφών κριτηρίων σχετικά με τη χρήση βίας, που θα λαμβάνουν υπόψη τις συστάσεις του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών στην έκθεσή του της 21ης Μαρτίου 2005, καθώς και τον βασικό ρόλο που διαδραματίζει το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ στον αγώνα, τη διατήρηση και την αποκατάσταση της συλλογικής ασφάλειας·

5. όσον αφορά τα θεσμικά και δημοσιονομικά θέματα, συνιστά στο Συμβούλιο:

α) να συνάψει Διοργανική Συμφωνία η οποία δεν θα επικεντρώνεται αποκλειστικά στις αρμοδιότητες όσον αφορά την τρομοκρατία, και θα συμπληρώνει τα κενά μεταξύ των διαφορετικών εθνικών, κοινοτικών και ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών με τη χρήση πρακτικών βημάτων όπως αυτά που προτείνονται στο πιλοτικό σχέδιο για την

αντιμετώπιση της τρομοκρατίας από ακραίες ομάδες που δηλώνουν ότι υπερασπίζονται το Ισλάμ, όπως εγκρίθηκε πρόσφατα από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο πλαίσιο της τρέχουσας διαδικασίας του προϋπολογισμού,

β) να προωθήσει την ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της ανταλλαγής πληροφοριών, καθώς και της συνεργασίας μεταξύ των αστυνομικών και τελωνειακών αρχών των κρατών μελών, της Europol και Eurojust,

γ) να εξασφαλίσει την ουσιαστική συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη διαδικασία εφαρμογής της ρήτρας αλληλεγγύης το ορίζει το άρθρο ΙΙΙ-329 του Συντάγματος, μεταξύ άλλων και σε περιπτώσεις κατά τις οποίες οι αποφάσεις που λαμβάνονται έχουν επιπτώσεις στην ΕΠΑΑ,

δ) να εξασφαλίσει την τακτική ενημέρωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την πρόοδο σε αυτόν τον τομέα, καθώς και την ενημέρωση και διαβούλευση με αυτό σε περίπτωση μεγάλης τρομοκρατικής επίθεσης, εάν είναι απαραίτητο μέσω της ειδικής επιτροπής που προβλέπει η Διοργανική Συμφωνία της 20ής Νοεμβρίου 2002,

ε) να εξετάσει την κάλυψη του κοινού κόστους όλων των μελλοντικών αντιτρομοκρατικών επιχειρήσεων της ΕΠΑΑ από τον κοινοτικό προϋπολογισμό·

6. αποδίδει ύψιστη σημασία στη δική του συμβολή στον αγώνα κατά της τρομοκρατίας· καλεί, κατά συνέπεια, την Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων και την Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων, να αναζητήσουν την κατάλληλη διαδικασία για τη διατύπωση συστάσεων προς το Συμβούλιο και την Επιτροπή επί του θέματος αυτού· στο πλαίσιο αυτό, καλεί το Συμβούλιο να τηρεί πλήρως ενήμερες και να ζητεί τη γνώμη της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων και της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων, όσον αφορά τη διαδικασία της τακτικής επικαιροποίησης της κοινής θέσης του Συμβουλίου 2001/931/ΚΕΠΠΑ της 27ης Δεκεμβρίου 2001 σχετικά με την εφαρμογή ειδικών μέτρων (κατάλογος τρομοκρατικών ομάδων και οργανώσεων), λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις από το 2001 και εφεξής· χαιρετίζει, στο πλαίσιο αυτό, τη θετική αντίδραση της Λουξεμβουργιανής Προεδρίας·

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Τίτλος	Σχέδιο δράσης της ΕΕ κατά της τρομοκρατίας
Αριθμός διαδικασίας	2004/2214(INI)
Επιτροπή αρμόδια επί της ουσίας	LIBE
Επιτροπή που κλήθηκε να γνωμοδοτήσει Ημερ. αναγγελίας στην ολομέλεια	AFET 28.10.2004
Ενισχυμένη συνεργασία	
Συντάκτης γνωμοδότησης Ημερομηνία ορισμού	Jaime Mayor Oreja 10.11.2004
Εξέταση στην επιτροπή	16.3.2005 19.4.2005
Ημερομηνία έγκρισης των προτάσεων	20.4.2005
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	υπέρ: 47 κατά: 8 αποχές: 4
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Angelika Beer, Monika Beňová, André Brie, Elmar Brok, Simon Coveney, Véronique De Keyser, Maciej Marian Giertych, Alfred Gomolka, Richard Howitt, Toomas Hendrik Ilves, Jelko Kacin, Ιωάννης Κασουλίδης, Bogdan Klich, Helmut Kuhne, Joost Lagendijk, Vytautas Landsbergis, Cecilia Malmström, Emilio Menéndez del Valle, Willy Meyer Pleite, Francisco José Millán Mon, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Baroness Nicholson of Winterbourne, Vural Öger, Cem Özdemir, João de Deus Pinheiro, Mirosław Mariusz Piotrowski, Bernd Posselt, Poul Nyrup Rasmussen, Michel Rocard, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Emil Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Gitte Seeberg, Marek Maciej Siwiec, Ursula Stenzel, István Szent-Iványi, Antonio Tajani, Charles Tannock, Paavo Väyrynen, Inese Vaidere, Karl von Wogau, Luis Yañez-Barnuevo García, Josef Zieleniec
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Laima Liucija Andrikienė, Glyn Ford, Jaromír Kohlíček, Alexander Lambsdorff, Pasqualina Napoletano, Aloyzas Sakalas, Pierre Schapira, Inger Segelström
Αναπληρωτές (άρθρο 178, παρ. 2) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Margrete Auken, María del Pilar Ayuso González, Salvador Garriga Polledo, Luis de Grandes Pascual, Cristina Gutiérrez-Cortines, Małgorzata Handzlik, Javier Moreno Sánchez